

Obsah

Úvod

1

Kapitola 1

Úvod do bankovních obchodů

3

1.1 Česká národní banka	3
1.2 Obchodní banky	4
1.3 Česká bankovní asociace (ČBA)	5
1.4 Spořitelní a úvěrní družstva	5
1.5 Charakteristika obchodů obchodních bank	6
1.6 Přehled vybraných zákonů se vztahem k bankám	8
1.7 Identifikace klientů banky	9
1.7.1 Identifikace klienta	9
1.7.2 Doklady o právní subjektivitě u podnikatelských subjektů	11
1.8 Bankovní tajemství	12
1.9 Ochrana osobních údajů	13
1.9.1 Vybraná ustanovení zákona č. 101/2000 Sb.	13
1.9.2 Práva a povinnosti banky při zpracování osobních údajů	14
1.9.3 Souhlas klienta se zpracováním osobních údajů	15
1.10 Ověřování zahraničních veřejných listin	16
1.10.1 Typy ověření	16
1.10.2 Popis apostilní doložky	19

Kapitola 2

Depozitní obchody

21

2.1 Systematika depozitních obchodů	21
2.2 Pojištění vkladů	22
2.3 Výpočet úroků	23

iii

2.4 Smlouvy o založení a vedení depozitních účtů.	
Podpisové vzory	25
2.4.1 Smlouva o založení a vedení depozitního účtu	25
2.4.2 Podpisový vzor	26
2.4.3 Změny údajů ve smlouvě... a v podpisových vzorech	27
2.4.4 Úmrtí klienta	27
2.5 Běžné účty	27
2.6 Spořicí účty (konta)	28
2.7 Termínované vklady	28
2.8 Vkladní knížky	29
2.9 Depozitní směnka	29
2.10 Vklady přes noc (overnighty)	30
2.11 Účty úschov	30
2.12 Bankopojištění (bankassurance)	30
2.13 Depozitní účty v zahraničí	31
Kapitola 3	
Platební styk	33
3.1 Jednotlivé druhy platebního styku	33
3.2 Hotovostní platební styk	34
3.2.1 Základní pojmy	34
3.2.2 Služby bank v hotovostním platebním styku	35
3.2.3 Směnárenské operace	36
3.2.4 Přijímání zákonných peněz a výměna poškozených bankovek	38
3.2.5 Poznámky k poplatkům za využívání hotovosti	39
3.3 Bezhotovostní tuzemský platební styk	39
3.3.1 Bankovní spojení v ČR	39
3.3.2 Příkazy k zúčtování	40
3.3.3 Kanály pro vstup příkazů k zúčtování do systémů bank	41
3.3.3.1 Platební příkazy pořizované na pobočce	42
3.3.3.2 Trvalé příkazy a automatické převody	42
3.3.3.3 Zúčtovací (clearingové) centrum České národní banky	43
3.3.3.4 Služby přímého bankovníctví	45
3.3.4 Další služby bezhotovostního platebního styku	47
3.3.5 Opravné zúčtování	47
3.3.6 Výpisy z účtu	48
3.4 Zahraniční platební styk	49
3.4.1 Úvodní informace	49
3.4.2 Korespondenční vztahy	50
3.4.3 SWIFT	51
3.4.4 Nástroje zahraničního platebního styku	53

3.4.4.1 Hladké platby	53
3.4.4.2 Šek	54
3.4.4.3 Směnka	57
3.4.4.4 Dokumentární platby	58
3.4.4.5 Bankovní záruky	61
3.4.5 Lhůty zúčtování platby	62
3.5 Přeshraniční platební styk	62
3.6 Safesové (bezpečnostní) schránky	63
3.7 Platební karty jako zvláštní instrument hotovostního a bezhotovostního platebního styku	64
3.8 Finanční arbitr	68

Kapitola 4

Úvěrové obchody	71
4.1 Úvodní informace	71
4.2 Druhy (typy) úvěrů	72
4.2.1 Provozní úvěry	72
4.2.1.1 Úvěry na zásoby	73
4.2.1.2 Úvěr na náklady	73
4.2.1.3 Úvěr na pohledávky	73
4.2.1.4 Revolvingový úvěr	74
4.2.1.5 Úvěr kontokorentní	74
4.2.1.6 Směnečné úvěry	74
4.2.1.7 Lombardní úvěry	75
4.2.1.8 Ostatní druhy provozních úvěrů	75
4.2.2 Investiční úvěry	75
4.2.2.1 Klasické investiční úvěry	76
4.2.2.2 Úvěry konsorciální a syndikátní	76
4.2.2.3 Hypoteční úvěry	76
4.2.2.4 Doplnkové a předhypoteční (stavební) úvěry	78
4.2.2.5 Úvěry obcím (komunální)	78
4.2.2.6 Úvěry rozvojové	78
4.2.2.7 Úvěry konsolidační	78
4.2.3 Americká hypotéka	79
4.2.4 Spotřebitelské (spotřební) úvěry	79
4.2.5 Úvěr z kreditní karty	80
4.3 Žádosti o poskytnutí úvěru	80
4.3.1 Žádost o poskytnutí podnikatelského úvěru	80
4.3.2 Žádost o poskytnutí spotřebitelského (spotřebního) úvěru	81
4.4 Analýza úvěrového rizika	81

4.4.1 Analýza úvěrového rizika u podnikatelských subjektů	81
4.4.2 Analýza úvěrového rizika u občanů	83
4.5 Rating	83
4.6 Úvěrové registry	84
4.6.1 Úvěrový registr provozovaný ČNB	84
4.6.2 Další úvěrové registry	86
4.7 Smlouva o úvěru	87
4.8 Zajištění úvěru (ručení za úvěr)	88
4.9 Diferenciace úrokových měr	89
4.10 Technika poskytování a splácení úvěrů	90
4.10.1 Poskytování úvěrů	90
4.10.2 Splácení úvěrů	90
4.11 Jak postupovat při problémech se splácením úvěrů	91
4.12 Další možnosti financování podnikání z cizích zdrojů	92
Kapitola 5	
Specializované banky	93
5.1 Českomoravská záruční a rozvojová banka (ČMZRB)	93
5.2 Česká exportní banka (ČEB)	94
5.3 Stavební spořitelny	94
Kapitola 6	
Další služby poskytované bankami	95
6.1 Leasing	95
6.2 Faktoring	96
6.3 Forfaiting	96
6.4 Penzijní připojištění	97
6.5 Obchodování bank s cennými papíry	97
6.5.1 Emisní obchody	98
6.5.2 Nákupy a prodeje cenných papírů	98
6.5.3 Úschova, uložení a správa cenných papírů	98
6.5.4 Akvizice a fúze	99
6.6 Devizové obchody (operace)	100
6.6.1 Promptní operace	100
6.6.2 Termínové operace	100
6.7 Úvěrové deriváty	101
6.8 Zajištění úrokového rizika	101

Kapitola 7

Zásady bezpečnosti při využívání bankovních služeb	103
Seznam příloh	109
Příloha č. 1	
Ověřování zahraničních veřejných listin	111
a) Přehled států, se kterými má Česká republika uzavřenu dohodu o právní pomoci	111
b) Vzor apostilní doložky	113
Příloha č. 2	
Všeobecné obchodní podmínky Komerční banky, a. s., pro vedení účtů klientů	114
Příloha č. 3	
Vzor podpisového vzoru klienta	137
Příloha č. 4	
Vzor otisku razíka	138
Příloha č. 5	
Platební příkazy	139
a) Obecný vzor příkazu k úhradě / inkasu	139
b) Vzor příkazu k úhradě	139
Příloha č. 6	
Vzor příkazu k povolení inkasa	140
Příloha č. 7	
Vzor zadání/změny/zrušení trvalého příkazu	141
Příloha č. 8	
Vzor platebního příkazu do zahraničí	142
Použitá a doporučená literatura	143
Rejstřík	145